

Sygn. akt XVII AmA 10/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Dariusz Dąbrowski**

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Jadwiga Skrzyńska

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2018 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania (...) **Spółki Akcyjnej w O.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 30 grudnia 2016 roku nr (...)

1. oddała odwołanie,
2. zasądza od powoda (...) Spółki Akcyjnej w O. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Dariusz Dąbrowski

XVII AmA 10/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 grudnia 2016 r. Nr (...) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Prezes UOKiK, pozwany) na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz.U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 4 – 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w O. uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz.U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.), działanie (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w O., polegające na nieprzekazywaniu konsumentom na trwałym nośniku w postaci formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego – przed udzieleniem drugiej i każdej kolejnej pożyczki w ramach zawartej „Umowy pożyczki (...)” – informacji, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz.U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.), co stanowi naruszenie art. 13 ust. 1 w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz.U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.) i stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 11 marca 2016 r. – punkt I.1 decyzji.

W punkcie I.2 decyzji Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz.U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.), działanie (...) Spółki Akcyjnej w O. polegające

na udzielaniu konsumentom drugiej i każdej kolejnej pożyczki bez zawarcia każdorazowo nowej umowy pożyczki w formie pisemnej, co stanowi naruszenie art. 29 ust. 1 w zw. z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz.U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.) i stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 11 marca 2016 r.

W punkcie II decyzji Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz.U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 4 – 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w O., nałożył na (...) Spółkę Akcyjną w O. karę pieniężną w wysokości:

1. 59 487 zł, płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym jest mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji konsumentów (tj. Dz.U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.), w zakresie opisanym w punkcie I.1 sentencji niniejszej decyzji;

2. 118 973 zł, płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym jest mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji konsumentów (tj. Dz.U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.), w zakresie opisanym w punkcie I.2 sentencji niniejszej decyzji.

W pkt III decyzji Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 264 § 1 k.p.a. w zw. z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów obciążył powoda kosztami opisanego postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz zobowiązał powoda do zwrotu Prezesowi UOKiK kosztów postępowania w kwocie 48,50 zł, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji.

Od powyższej decyzji powód wniósł odwołanie zaskarżając decyzję w całości.

Zaskarżonej decyzji zarzucił istotne naruszenie następujących przepisów prawa:

I.

a) naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 Ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 13 ust. 1 w zw. z art. 14 ust. 1 Ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz.U. z 2016 r., poz. 1528 zwanej dalej: Ustawą o kredycie) poprzez niewłaściwe zastosowanie ww. przepisów prawa i w konsekwencji przyjęcie przez Prezesa Urzędu, że działanie Spółki wskazane w pkt I.1 decyzji, polegające na nieprzekazywaniu konsumentom na trwałym nośniku w postaci formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego – przed udzieleniem drugiej i każdej kolejnej pożyczki w ramach zawartej Umowy pożyczki (...) – informacji, o których mowa w art. 13 ust. 1 Ustawy o kredycie było sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami oraz godziło w zbiorowe interesy konsumentów, stanowiąc praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, podczas gdy przekazanie konsumentowi przez powoda przed zawarciem umowy pożyczki (...) formularza informacyjnego wypełniało dyspozycję art. 13 ust. 1 w zw. z art. 14 Ustawy o kredycie, jednocześnie zaś udzielenie drugiej i kolejnej pożyczki na podstawie umowy pożyczki (...) nie implikowało na gruncie obowiązujących przepisów prawa konieczności przekazania konsumentowi formularza informacyjnego, w związku z powyższym nie stanowiło praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów,

b) naruszenie art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 29 ust. 1 w zw. z art. 30 ust. 1 Ustawy o kredycie poprzez niewłaściwe zastosowanie ww. przepisów prawa i w konsekwencji przyjęcie przez Prezesa Urzędu, że działanie Spółki wskazane w punkcie I.2 decyzji, polegające na udzielaniu konsumentom drugiej i każdej kolejnej pożyczki bez zawarcia każdorazowo nowej umowy pożyczki w formie pisemnej, było sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami oraz godziło w zbiorowe interesy konsumentów, stanowiąc praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, podczas gdy udzielenie drugiej i kolejnej pożyczki nie wymagało zawarcia umowy w formie pisemnej, gdyż umowa pożyczki (...) miała charakter umowy ramowej i przewidywała w swej

treści ewentualne udzielanie drugiej i kolejnych pożyczek w ramach limitu wskazanego w ww. umowie ramowej, na zasadach przyjętych przez strony w tej umowie ramowej, stąd przedmiotowa praktyka powoda nie stanowiła praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów,

c) naruszenie art. 111 w zw. z art. 106 ust. 1 pkt 4 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i tym samym nałożenie na Spółkę kary pieniężnej, przy jednoczesnym braku uwzględnienia okresu, stopnia oraz skutków rynkowych naruszenia przepisów Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak również niewzięcie pod uwagę wszystkich okoliczności łagodzących, które wystąpiły w sprawie oraz wzięcie pod uwagę okoliczności obciążającej w niewłaściwym zakresie, podczas gdy prawidłowe zastosowanie przepisów wskazanych w powołanym przepisie prawnym spowodowałoby nienalożenie kary pieniężnej na Spółkę albo jej nałożenie, jednakże w wysokości znacząco niższej niż kara nałożona w decyzji,

II.

a) naruszenie art. 227 w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 84 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez niewszechstronne rozważenie zebranego materiału i przyjęcie, że działania Spółki, o których mowa w pkt I decyzji stanowiły praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, podczas gdy prawidłowa ocena całokształtu materiału dowodowego prowadziła do przyjęcia wniosków przeciwnych,

b) naruszenie art. 11 w zw. z art. 107 § 3 Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz.U. z 2016 r., poz. 23, 868, 996, 1579) (dalej: „k.p.a.”) w zw. z art. 83 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez brak uzasadnienia faktycznego i prawnego decyzji, w szczególności w zakresie w jakim uzasadnienie decyzji dotyczy zarzutu wskazanego w pkt. I.2. przedmiotowej decyzji Prezesa Urzędu.

Naruszenia, o których mowa wyżej, zdaniem powoda, miały istotny wpływ na wynik sprawy.

W związku z tym na podstawie art. 479^{31a} § 3 k.p.c. powód wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów co do istoty sprawy oraz zasądzenie od Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów postępowania administracyjnego, jak również kosztów zastępstwa prawnego, z uwzględnieniem opłaty skarbowej z tytułu udzielenia pełnomocnictwa według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny.

(...) Spółka Akcyjna w O. jest spółką prawa handlowego wpisaną do rejestru przedsiębiorców KRS prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie pod numerem: (...). Przedmiotem działalności Spółki są między innymi pozostałe formy udzielania kredytów oraz pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych (k.1B - 1E akt administracyjnych)

(...) Spółka Akcyjna w O. prowadzi swoją działalność na terenie całego kraju. Spółka oferowała konsumentom produkt „pożyczka (...)” w wysokości od 200 zł do 1500 zł (k. 7 - 8 akt administracyjnych).

Spółka oferowała konsumentom produkt „Pożyczka (...)” w okresie od początku listopada 2014 r. do dnia 10 marca 2016 r. W roku 2014 produkt ten oferowany był jedynie w części sieci oddziałów, to jest w oddziale (...) w O., jako produkt pilotażowy. Z kolei począwszy od roku 2015 produkt „Pożyczka (...)” oferowany był w całej sieci oddziałów (...) na terytorium R. (k. 29 akt administracyjnych).

Począwszy od dnia 11 marca 2016 r. Spółka nie stosowała wzorca umowy podwyżki (...) ani też wzorca formularza informacyjnego, który dotyczył ww. produktu finansowego. Od dnia 11 marca 2016 r. nie została udzielona żadna nowa

pożyczka (...) przy użyciu wzorca umowy będącego przedmiotem niniejszego postępowania. Od wyżej wskazanego terminu nie została również wypłacona ani też podwyższona kwota obowiązującej „podwyżki (...)” na zasadach określonych w tym wzorcu, tj. przy użyciu „Wniosku o wypłatę” (k.19V akt administracyjnych).

Liczba zawartych z konsumentami umów Pożyczki (...) przez cały okres oferowania przez (...) SA produktu Pożyczka (...) wyniosła 40.935. Łączna liczba wypłaconych przez (...) SA drugich i kolejnych wypłat w ramach zawartych z konsumentami Umów Pożyczki (...) przez cały okres oferowania przez (...) SA produktu Pożyczka (...) wyniosła 20.262 (k. 29 akt administracyjnych).

Spółka w ramach produktu „Pożyczka (...)” przedkładała konsumentom jednorazowo formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego, a następnie „Umowę pożyczki (...)”. Oba dokumenty określały parametry pierwszej pożyczki.

Oferowany przez Spółkę produkt „pożyczka (...)” oparty był na udzielaniu konsumentom – na ich wniosek w oparciu o „Umowę pożyczki (...)” – kolejnych wypłat, których termin spłaty przypadał co do zasady 30 dni od wypłaty pożyczki (w pierwszym okresie rozliczeniowym termin ten mógł być krótszy lub dłuższy o 10 dni, czyli mógł wynosić odpowiednio – 20 lub 40 dni). Konsument w terminie spłaty miał dwie możliwości: mógł spłacić całkowitą kwotę do zapłaty albo minimalną kwotę spłaty. Spłata całkowitej kwoty do zapłaty w terminie spłaty powodowała całkowitą spłatę zadłużenia i brak jakichkolwiek roszczeń Pożyczkodawcy względem pożyczkobiorcy. Spłata zaś minimalnej kwoty spłaty umożliwiała konsumentowi korzystanie z pożyczki w kolejnym okresie rozliczeniowym. W produkcie nie przewidziano możliwości zawierania aneksów do umowy. W przypadku spłaty całkowitej kwoty zadłużenia, konsument mógł ponownie wystąpić o wypłatę pożyczki, w ramach obowiązującej na czas nieokreślony „Umowy pożyczki (...)”. Konsument, wnioskując o kolejną wypłatę pożyczki, składał „Wniosek o wypłatę”, który stanowił załącznik do ww. umowy.

W „Umowie pożyczki (...)” Spółka zastrzegła, że: (...) może przyznać POŻYCZKĘ na podstawie WNIOSKU O WYPŁATĘ złożonego za pośrednictwem INFOLINII lub wiadomości SMS, pod warunkiem przekazania przez POŻYCZKOBIORCĘ niezbędnych danych i udostępnienia przez (...) takiej funkcjonalności - pkt 18 Umowy pożyczki (...) (k. 9 – 11 akt administracyjnych). Jednakże w okresie obowiązywania wzorca umowy pożyczki na podstawie zawartej wcześniej „Umowy pożyczki (...)” Spółka nie udostępniła funkcjonalności polegającej na udzielaniu pożyczki na wniosek przekazany przy użyciu SMS.

Po złożeniu przez konsumenta „Wniosku o wypłatę” (...) S.A. ponownie badała zdolność kredytową konsumenta i w przypadku pozytywnej decyzji udzielała konsumentowi pożyczki. Konsument miał prawo odstąpienia zarówno od „Umowy pożyczki (...)” jak i od pożyczki każdorazowo udzielonej na podstawie ww. umowy.

Wskutek zawiadomienia Federacji (...), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeprowadził postępowanie wyjaśniające (znak: (...)) mające na celu wstępne ustalenie, czy w związku z zawieraniem przez (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w O. aneksów do umowy o limit pożyczkowy nastąpiło naruszenie przepisów ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U.z 2014 r., poz.1497 ze zm.).

Z uwagi na powyższe Prezes UOKiK postanowieniem z dnia 11 maja 2016 r. wszczął postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez (...) S.A. praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na:

1. nieprzekazywaniu konsumentom na trwałym nośniku w postaci formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego – przed udzieleniem drugiej i każdej kolejnej pożyczki w ramach zawartej „Umowy pożyczki (...)” – informacji, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.), co może stanowić naruszenie art. 13 ust. 1 w zw. art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.), a w konsekwencji może naruszać przepis art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz.U. z 2015 r., poz. 184, ze zm.),

2. udzielaniu konsumentom drugiej i każdej kolejnej pożyczki bez zawarcia każdorazowo nowej umowy pożyczki w formie pisemnej, co może stanowić naruszenie art. 29 ust. 1 w zw. z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1497 ze zm.), a w konsekwencji może naruszać przepis art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz.U. z 2015 r., poz. 184, ze zm.) – (k. 2 – 5 akt administracyjnych).

Pismem z dnia 11 maja 2016 r. Spółka została zawiadomiona o wszczętym postępowaniu oraz o zaliczeniu w poczet dowodów części dokumentów przekazanych w toku postępowania wyjaśniającego (znak:(...)). Prezes Urzędu, na podstawie art. 50 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zwrócił się do (...) S.A. o ustosunkowanie się do zarzutów przedstawionych w sentencji postanowienia o wszczęciu niniejszego postępowania. – (k. 16 – 17V akt administracyjnych).

W odpowiedzi na zawiadomienie Prezesa Urzędu, Spółka w piśmie z dnia 3 czerwca 2016 r. odniosła się do postawionych zarzutów. (k. 19 – 22V akt administracyjnych).

(...) S.A. w swoim piśmie z dnia 3 czerwca 2016 r. wniosła również o wydanie przez Prezesa Urzędu decyzji zobowiązującej poprzez zobowiązanie Spółki:

1) w zakresie zarzutu sformułowanego w pkt. 1 postanowienia o wszczęciu niniejszego postępowania – do przekazania drogą e-mailową albo drogą pocztową (w zależności od posiadanych przez (...) S.A. danych) formularza informacyjnego tym pożyczkobiorcom, którzy w trakcie obowiązywania „Umowy pożyczki (...)” na podstawie wniosku o wypłatę podwyższyli wysokość „pożyczki (...)” w ten sposób, że nowa kwota pożyczki była wyższa niż kwota zawarta w umowie bazowej albo tym pożyczkobiorcom, którzy w trakcie obowiązywania „Umowy pożyczki (...)” na podstawie wniosku o wypłatę otrzymali ponownie kwotę pożyczki (...) w kwocie innej niż kwota pierwotnie udzielona przez Spółkę – w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się ww. decyzji zobowiązującej,

2) w zakresie zarzutu sformułowanego w pkt. 2 postanowienia o wszczęciu niniejszego postępowania – do przekazania umowy pożyczki w formie pisemnej albo na innym trwałym nośniku tym pożyczkobiorcom, którzy w trakcie obowiązywania „Umowy pożyczki (...)” na podstawie „Wniosku (...)” podwyższyli wysokość „pożyczki (...)” albo otrzymali kolejną kwotę pieniężną po spłaceniu pierwszej – w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji zobowiązującej.- (k.22 – 22V akt administracyjnych).

(...) S.A. wniosła również, w przypadku niewydania przez Prezesa Urzędu decyzji zobowiązującej w niniejszej sprawie, o wydanie decyzji stwierdzającej zaniechanie stosowania praktyki oraz o odstąpieniu od wydania decyzji o nałożeniu kary pieniężnej, ze względu na zaprzestanie przez Spółkę stosowania praktyk opisanych w postanowieniu o wszczęciu niniejszego postępowania. (k. 22V akt administracyjnych).

Pismem z dnia 10 października 2016 r. Spółka przedstawiła uzupełniające informacje w zakresie wysokości obrotów uzyskanych w 2015 r. Według jej obliczeń, obrót osiągnięty w 2015 r. wyniósł 56 858 022,35 zł. (k.38 – 39 akt administracyjnych).

Pismem z dnia 19 grudnia 2016 r. Prezes UOKiK zawiadomił Spółkę o zakończeniu postępowania dowodowego oraz o możliwości zapoznania się z materiałem zebrany w aktach sprawy i możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów. (k. 51 akt administracyjnych).

Strona niniejszego postępowania skorzystała z prawa do zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy. (k.53 akt administracyjnych).

Sąd Okręgowy w Warszawie zważył, co następuje:

Zdaniem Sądu zaskarżona decyzja jest prawidłowa i oparta na słusznych przesłankach zarówno co do okoliczności faktycznych jak i prawnych, natomiast powód nie przedstawił żadnych argumentów, które miałyby wpłynąć na takie zapatrywanie Sądu.

W ocenie Sądu bezpodstawny jest zarzut naruszenia przez pozwanego art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 13 ust. 1 w zw. z art. 14 ust. 1 Ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim oraz zarzut naruszenia art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 29 ust. 1 w zw. z art. 30 ust. 1 Ustawy o kredycie konsumenckim.

Punktem wyjścia dla stwierdzenia praktyk sformułowanych w sentencji decyzji jest ocena charakteru oferowanej konsumentom pożyczki (...).

Sąd w pełni przychylił się do stanowiska pozwanego, że „Umowa pożyczki (...)” nie miała charakter tak zwanej umowy ramowej. Przed udzieleniem pierwszej pożyczki powód przekazywał konsumentom formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego oraz umowę pożyczki pod nazwą „Umowa pożyczki (...)” do podpisu. Formularz oraz „Umowa pożyczki (...)” przedłożona konsumentom przed udzieleniem pierwszej pożyczki określały parametry pierwszej pożyczki (m.in. całkowitą kwotę pożyczki, całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta, wysokość rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania). Dokumenty te nie zawierały zaś parametrów charakteryzujących drugą i kolejne pożyczki, które mogły być udzielone konsumentowi zgodnie z ofertą Spółki. Tymczasem umowa ramowa powinna zawierać wszystkie parametry wymagane przepisami ustawy o kredycie konsumenckim dla wszystkich możliwych wysokości wypłat i okresów kredytowania. „Umowa pożyczki (...)” przedkładana konsumentom do podpisu przez powoda nie zawierała takich informacji. Tymczasem przedsiębiorca w Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego informował konsumenta o parametrach określających wyłącznie pierwszą wypłatę, o którą ubiegał się konsument. Brak było informacji o parametrach charakteryzujących wypłaty w innych wysokościach i o innych okresach kredytowania.

W ocenie Sądu treść instrumentu finansowego oferowanego przez powoda, wskazuje na to, że każda kolejna wypłata pożyczki, należało traktować jako kolejne, nowe umowy pożyczki. W związku z tym przed każdą kolejną umową pożyczki powinien być przedstawiony konsumentowi formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego zgodnie z art. 13 ustawy o kredycie konsumenckim. Ponadto każda kolejna umowa pożyczki powinna zostać zawarta w formie pisemnej, co wynika z treści art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim. Z kolei art. 30 ust. 1 ww. ustawy określa niezbędne elementy umowy pożyczki, dotyczyła to także umów zawieranych przez powoda. Przedsiębiorca oferując pożyczkę jest obowiązany przedstawić konsumentowi zasady na jakich umowa pożyczki jest zawierana. Konsument powinien mieć możliwość starannego zapoznania się z treścią umowy, aby świadomie podjąć decyzję o jej zawarciu. Inna forma niż pisemna, zdaniem Sądu, jest niedopuszczalna i stanowi naruszenie zbiorowych interesów konsumentów. Powód natomiast zaniedbał nałożony na niego ustawowo obowiązek zawierania w formie pisemnej umowy pożyczki, każdorazowo, w przypadku wniosku konsumenta o udzielenie drugiej i każdej kolejnej pożyczki, jak również obowiązek określania w drugiej i każdej kolejnej umowie pożyczki elementów wskazanych w art. 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim.

Powód podniósł w odwołaniu, że konsument przed zawarciem „Umowy pożyczki (...)” składał „Wniosek o pożyczkę”, a przed kolejnymi wypłatami/pożyczkami „Wniosek o wypłatę”. Powód różnicował więc ww. wnioski ze względu na ich nazwę. W ocenie Sądu nazwa wniosku pozostaje bez wpływu na uznanie, że druga i każda kolejna wypłata/pożyczka powinna być traktowana jako nowa pożyczka.

„Wniosek o pożyczkę” oprócz danych dotyczących wnioskowanej pożyczki zawierał również informacje o konsumencie m.in. jego dane osobowe, teled adresowe, wykształcenie, stan cywilny. We „Wniosku o pożyczkę” znajdowały się również oświadczenia powoda i konsumenta m.in. dotyczące przetwarzania danych osobowych w celach marketingowych czy zgody na użycie środków komunikacji elektronicznej. „Wniosek o wypłatę” oprócz danych wskazujących na konsumenta zawierał informacje dotyczące kolejnej wypłaty/pożyczki. Fakt, że wniosek o wypłatę był krótszy, bardziej ograniczony informacyjnie również nie zaprzecza stanowisku, zgodnie z którym każda wypłata/pożyczka to kolejna

umowa pożyczki. Powód na etapie składania „Wniosku o wypłatę” posiadał już informacje o konsumencie zawarte we „Wniosku o pożyczkę”, dlatego wniosek o kolejną wypłatę/pożyczkę mógł zawierać mniej informacji. Pozostaje to jednak bez wpływu na uznanie kolejnej wypłaty/pożyczki za nową umowę pożyczki.

Sąd zwraca również uwagę na zagadnienia dotyczące badania przez powoda zdolności kredytowej. Zgodnie z art. 9 ust.1 ustawy o kredycie konsumenckim pożyczkodawca przed zawarciem umowy pożyczki jest zobowiązany do dokonania oceny zdolności kredytowej konsumenta. Zarówno po złożeniu przez konsumenta „Wniosku o pożyczkę” jak i „Wniosku o wypłatę” powód dokonywał oceny zdolności kredytowej konsumenta. Na nowo podejmował decyzję o udzieleniu lub nieudzieleniu pożyczki. Uprawnienie powoda do odmowy udzielenia kolejnej pożyczki stanowi kolejny argument świadczący o tym, że kolejne wypłaty/pożyczki były nowymi, kolejnymi umowami pożyczki.

Poza tym przed udzieleniem pierwszej pożyczki powód przekazywał konsumentom formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego oraz umowę pożyczki pod nazwą „Umowa pożyczki (...)”. Formularz oraz „Umowa pożyczki (...)” przedłożona konsumentom przed udzieleniem pierwszej pożyczki określały parametry pierwszej pożyczki m.in. całkowitą kwotę pożyczki, całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta, wysokość rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania. Dokumenty te nie zawierały parametrów charakteryzujących drugą i kolejne pożyczki, które mogły być udzielone konsumentowi zgodnie z ofertą powoda.

Reasumując, kolejne pożyczki powinny być traktowane jako kolejne, nowe umowy pożyczki, których udzielenie powinno być poprzedzone dostarczeniem formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego. Powinny być również zawarte na piśmie. Tymczasem wypłata żądanej przez konsumenta kwoty odbywała się bez uprzedniego przekazania mu formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego, który zawierałby wymagane art. 13 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim informacje dotyczące tej konkretnej pożyczki, a także bez zawarcia nowej umowy pożyczki w formie pisemnej.

Mając powyższe na uwadze należy uznać, że zarzuty Ia i Ib są bezpodstawne.

W ocenie Sądu bezpodstawny jest również zarzut naruszenia art. 111 w zw. z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zdaniem Sądu Prezes Urzędu określając wysokość kary pieniężnej uwzględnił wszystkie okoliczności w sprawie, co spowodowało, że orzeczona kara została zmiarkowana prawidłowo.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów prowadzi politykę karania za podobne zachowania przedsiębiorców. Wyznacza on kierunki tej polityki w ramach uznania administracyjnego. Polityka karania powinna być jednorodna. Dopiero udowodnienie, że przedsiębiorca został potraktowany w odmienny sposób niż inni podobni przedsiębiorcy albo nie wzięto pod uwagę okoliczności łagodzących może prowadzić do zmiany nałożonej kary pieniężnej.

Zdaniem Sądu taki przypadek nie miał miejsca w niniejszej sprawie i dlatego Sąd uznał, że nie zostało naruszone uznanie administracyjne co do kary i została ona zmiarkowana prawidłowo.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes URE może w drodze decyzji nałożyć na przedsiębiorcę, który dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 24 ww. ustawy, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Kara pieniężna za naruszenie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o którym mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ma charakter fakultatywny. O tym, czy w konkretnej sprawie zasadne jest nałożenie kary pieniężnej decyduje, w ramach uznania administracyjnego, Prezes UOKiK. Art.111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wskazuje te okoliczności, które organ ma obowiązek uwzględnić, decydując o wymiarze kary pieniężnej. Są to w szczególności okoliczności naruszenia przepisów ustawy, uprzednie naruszenie przepisów ustawy, okres, stopień oraz skutki rynkowe naruszenia przepisów ustawy przy czym stopień naruszenia Prezes UOKiK ocenia, biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która

stanowiła przedmiot naruszenia. Ustalając wysokość kar pieniężnych Prezes UOKiK bierze pod uwagę okoliczności łagodzące oraz obciążające, które wystąpiły w sprawie.

Podkreślić należy, że na profesjonalnych uczestnikach obrotu rynkowego spoczywa obowiązek dochowania należytej staranności przy ocenie zgodności ich działań z obowiązującymi przepisami prawa. Przedsiębiorca prowadzący działalność polegającą na udzielaniu pożyczek konsumentom powinien mieć świadomość, że ustawa o kredycie konsumenckim wymaga od pożyczkodawcy przekazywania konsumentom przed udzieleniem pożyczki informacji określonych w art. 13 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim na formularzu informacyjnym kredytu konsumenckiego (art.14 ust.1 ww. ustawy), a udzielenie pożyczki powinno nastąpić na mocy umowy pożyczki w formie pisemnej zawierającej wymagane przepisami prawa elementy (art.29 ust.1 w zw. z art.30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim).

Ocena dowodów zebranych w niniejszej sprawie wskazuje na nieumyślne naruszenie przez powoda zakazu wyrażonego w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zachowanie przedsiębiorcy było efektem niedołożenia przez niego należytej staranności jakiej należałoby oczekiwać od profesjonalnego uczestnika obrotu gospodarczego.

Prezes Urzędu wziął pod uwagę w niniejszej sprawie, że powód podjął z własnej inicjatywy działania w celu zaprzestania naruszenia. Przesłanka ta znalazła wyraz w okoliczności łagodzącej wymiar obu nałożonych na powoda kar pieniężnych w postaci stwierdzenia zaniechania stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów sformułowanej w punkcie I.1. i I.2. w sentencji decyzji przed wszczęciem przedmiotowego postępowania. Okoliczność ta wpłynęła także na obniżenie kary pieniężnej określonej w punkcie II.1. i oraz II.2.

Odnosząc się do podnoszonej przez powoda przesłanki do obniżenia kary w postaci współpracy powoda z pozwanym w toku postępowania Sąd zauważył, iż pozwany kierował do powoda wezwania, a powód udzielał stosownych odpowiedzi. Powód nie podjął jednak żadnych działań, które mogłyby stanowić podstawę do dodatkowego obniżenia wymiaru kary pieniężnej z uwzględnieniem przesłanki współpracy z Prezesem Urzędu.

Sąd nie zgadza się również z twierdzeniem powoda zgodnie z którym zasięg naruszenia nie był znaczny. W toku przedmiotowego postępowania powód oferował konsumentom produkt „pożyczka (...)” w okresie od listopada 2014 r. do 10 marca 2016 r. W 2014 r. produkt ten był oferowany w części sieci oddziałów (oddział (...) w O.), a od początku 2015 r. w całej sieci oddziałów (oddziały (...)) na terytorium całego kraju). Powód wskazał, że na początku 2015 r. produkt ten był oferowany w 60 lokalizacjach, a na koniec 2015 r. w 103 lokalizacjach. Powód oświadczył również, że oddziały (...) zlokalizowane są głównie w miejscowościach liczących powyżej 30 tysięcy mieszkańców, na terytorium całego kraju. Nie można zgodzić się więc ze stanowiskiem powoda, że zarzut naruszenia nie był znaczny. Zlokalizowanie oddziałów (...), poprzez które oferowany był konsumentom produkt „pożyczka (...)”, na terenie całego kraju, świadczy o tym, iż zasięg naruszenia był znaczny.

Zdaniem Sądu bezpodstawny jest również zarzut naruszenia przez pozwanego art. 227 w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 84 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Stan faktyczny sprawy został wyjaśniony przez Prezesa UOKiK w toku postępowania administracyjnego, a zebrany przez pozwanego materiał dowodowy rozpatrzony został w sposób właściwy, wyczerpujący i wszechstronny z poszanowaniem art. 233§ 1 k.p.c. Dodać przy tym należy, że nawet gdyby w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień dotyczących wszechstronnego rozpatrzenia materiału dowodowego, to nie mogą one być przedmiotem postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym. Wniesienie do Sądu odwołania od decyzji administracyjnej wszczyna dopiero cywilne, pierwszoinstancyjne postępowanie sądowe, w którym Sąd dokonuje własnych ustaleń, rozważając całokształt materiału dowodowego.

Sąd nie zgodził się również z zarzutem naruszenia art. 11 w zw. z art. 107 § 3 k.p.a. w zw. z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zdaniem Sądu zaskarżona decyzja zawiera wyczerpujące uzasadnienie faktyczne i

prawne. Prezes Urzędu odniósł się w uzasadnieniu do wszystkich kwestii zarzucanych przedsiębiorcy, dokładnie opisał dlaczego „Umowa pożyczki (...)” nie jest umową ramową.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa i na podstawie art. 479^{31a} § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 98 i 99 k.p.c., stosownie do wyniku sporu. O wysokości kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 720 zł orzeczono na podstawie § 14 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia odwołania.

SSO Dariusz Dąbrowski